

Boekbeslag en sluitingen

voor het

“Herbarius oft Cruydt-Boeck van Rembertus Dodonaeus”

Leyden, inde Plantijnsche Druckerij van François van Ravelingen, 1608.

Op de veiling van Henri Godts (www.godts.com) in Brussel van dinsdag 13 oktober 2009 kocht ik het “Herbarius oft Cruydt-Boeck van Rembertus Dodonaeus”.

Het betrof hier een boek dat dringend nood had aan een grondig onderhoud; het boekblok was compleet, maar over de rest hoeven we ons echt geen illusies te maken! De catalogus verwoorde het correct en wel als volgt ;

“19^e eeuwse halve linnen band: papieren platten, rug met ribben, papieren rugvakken (sterk versleten, restauraties).”

De prijs was in overeenstemming met de toestand, voor ons dus een buitenkans.

Julia nam in haar vrije tijd het papier onder handen, meer bepaald de droge restauratie, het herstel van scheuren en het instukken van lacunes met Japans papier.

Toen dit achter de rug was bespraken we hoe de band er zou gaan uitzien en nam ik het “karwei” over.

Dit was de beschrijving;

Binden op 5 dubbele, opliggende touwen, gehoogde kettingsteken.

Eikenhouten platten, bekleed met naturel rundleder.

Basiskapitaalbanden van met vlas omwonden touw, met hierover, en door de bandbekleding, lederen kapitaalbanden.

Lijndecors, gebaseerd op de decors van Jacob Krause, in blinddruk op de ruggevelden.

Rood lederen etiket met vergulde titel op het titelveld.

Plaats en datum van uitgave in blinddruk onder de onderste kettingsteek.

Op de platten totaaldecors in “Lederschnitt”.

Boekbeslag en sluitingen in geboend ijzer.

Voor het boekbeslag en de sluitingen zochten we inspiratie in de werken van ;

W.K. Gnirrep, J.P. Gumbert, J.A. Szirmai **“Kneep en Binding”**.

Georg Adler **“Handbuch Buchverschluss und Buchbeslag”**.

Julia en ik waren het direct eens dat we geen exacte copieën zouden maken, ijzer het gebruikte materiaal zou zijn, en de stukken functioneel en sober moesten zijn.

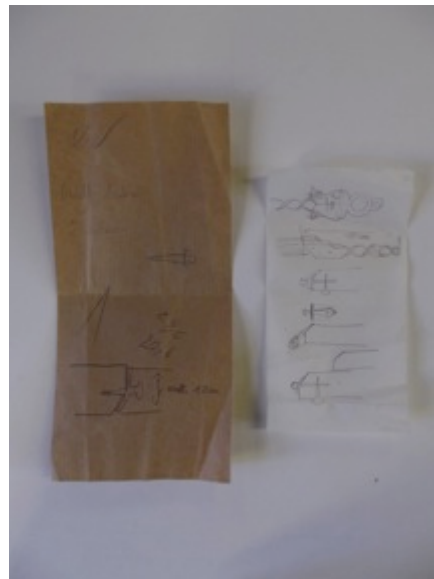
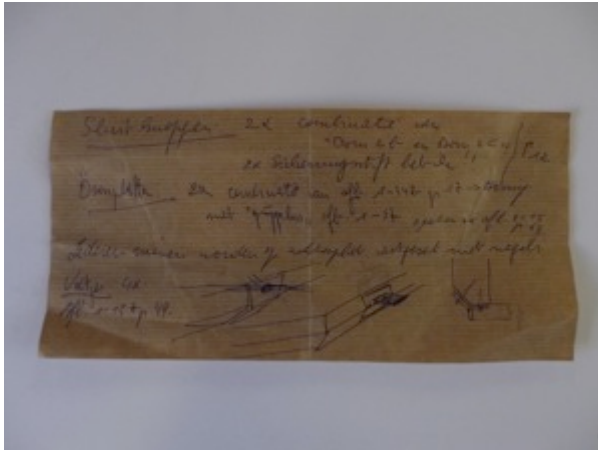
Dit laatste omdat de totaaldecors van “Lederschnitt” niet onderbroken of overlapt mochten worden.

“Raad en daad” ivm. het ijzer gingen we halen bij papa Camps.

Met deze beschrijving beogen we geenszins een technische handleiding, maar geven we slechts het relaas van de totstandkoming van de stukken.

Het maken en aanbrengen van de stukken nam in totaal 18 uur in beslag.

**Verschillende schetsen leverde ons de sluitknop en het sluitoog op.
De grondplaat van de sluitknop diende de afschuining van de platten te volgen.**

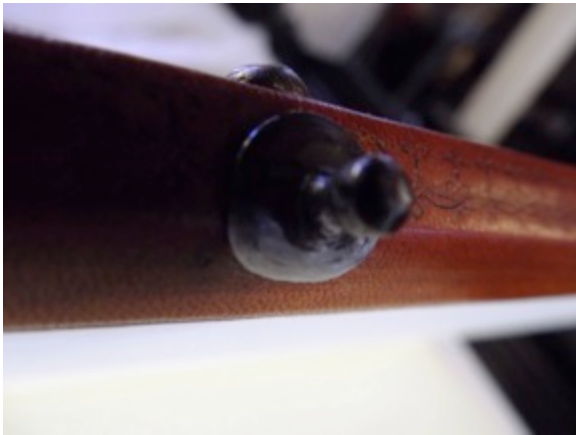
Enkele schetsen.

De sluitknop zoals hij uit de draaibank kwam.

De vorm waarin de sluitknop werd geschoven om de juiste schuinte aan te brengen.

De sluitknop met schuine grondplaat op de band.

De sluitknop met borgpen aan de band.

Het sluitoog wordt naar één zijde verlengt met een getorste klamparm die met een borgplaatje op een sluitriem van rundleder en perkament wordt gerivetteerd.

Sluitriem van rundleder en perkament.

Proeven om de vorm van torsing te bepalen.

De ruwe vorm van de klamparm.

De ruwe vorm van de klamparm met torsing en sluitoog.

De binnenzijde van de sluiting – al met trekriem - aan de band.

Aan de andere zijde krijgt het sluitoog een tweede gaatje om een trekriem in te bevestigen.

De trekriem bestaat uit gekleurd rundleder welk door een houten bolletje werd gehaald. Het houten bolletje is 6mm. doorsnede waardoor een gaatje van 3mm. Het bolletje werd gebeitst en geboend.

Aan het rundleder werden puntjes gesneden om het doorhalen te vergemakkelijken. Deze uiteinden werden na het doorhalen nat gemaakt, met een hamertje platgeslagen en met een föhn gedroogd.

De snelle droging zorgt dat het leder beter in de geslagen vorm blijft staan (een tip van Jan Van Samang www.jvs-lederhandel.be).

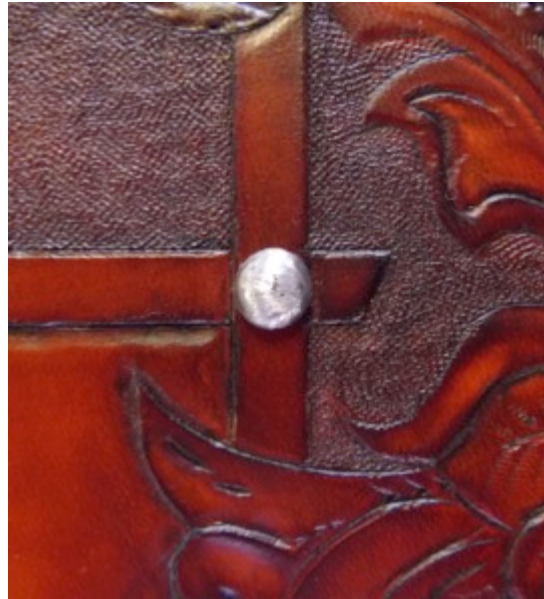

Bewerking van het houten bolletje, het rundsleder met spitse uiteinden en de trekriem aan het sluitoog bevestigt.

Onze voorraad oude, volle spijkers leverde ons materiaal op voor de borgpennen, de voetjes en de knoppen, allen zonder grondplaat.

De spijkers werden in de juiste vorm en doorsnede gevijld, de schachten maakten we op lengte (een fractie korter dan de dikte van de platten). Alvorens ze te bevestigen werden ze geborsteld en geboend.

De juiste doorsnede was nodig om het beslag juist op de dikte van het plat of perfect in het decor te laten vallen.

De borgpennen zonder grondplaat aan de sluitriemen op het achterplat hebben dezelfde hoogte als de 4 knoppen zonder grondplaat op dit plat.
Op deze manier dienen de borgpennen zonder grondplaat als extra knop, dus een extra bescherming van het achterplat.

Enkele “werkbeelden”;

Het draaien van de sluitknop met grondplaat 1.

Het draaien van de sluitknop met grondplaat 2.

Het schuin kloppen van de grondplaat van de sluitknop.

Gaten boren in de getorste klamparm.

Werken aan de trekriem; *"bevochtigen"*.

Werken aan de trekriem; *"platslagen"*.

Werken aan de trekriem; *“snelle droging met föhn”*.

Het boek is volledig klaar op 10 maart 2013.

Om af te sluiten een foto van de controle op de tijdsopname in het atelier van papa Camps!

